

В. Демокрауц 10.10.1994г.

Явор Гърдев: Правенето на театър не е професия

Режисьор, дипломиран философ, автор на текстове Явор Гърдев е от младите творци, които твърдят, че театърът не е само професия, а „емоционална заинтересованост“. След поредица успешни постановки в Театрална работилница „Сфумато“ и Малък градски театър (зад канала), скоро сп. „Демократически преглед“ ще публикува изследването на Явор Гърдев „Екстатичният театър“. В момента в ТР „Сфумато“ се играе неговият спектакъл „Сънят на Одисей“.

– Започвате новия сезон в „Сфумато“ със „Сънят на Одисей“. Това колаж от текстове ли е, ваше виждане върху мита, или потвърждение на думите ви „Пиесата отдавна умря, има текстове“?

– От всичко по малко. Но това, на което държа, е, че този текст не е подбиран, за да бъде колажен. Не колажат е главният принцип на неговата организация. Тези текстове са писани специално за спектакъла. Ползвал съм структурата на античната трагедия, която мисля, че добре познавам. Принци-

път на организация, в който има хор и протагонисти, е възможният за този текст. В този сценарий участват четирима автори. Сюжетният гръбнак е пиесата на Мюлер „Филоктет“. Включва също произведенията на Бродски „Одисей“ и „Телемах“, на Георги Тенев „Одисей Пелигон“ и на Кирил Мерджански – една съвсем нова книга – „Митът за Одисей в новата вулканска поезия“. Не въобще темата за Одисей е целта на спектакъла, а изследването на една много малка част от този мит. Тя обединява два сюжета. Единият

е за Филоктет, който се явява в гузен Одисеев сын, и един успореден сюжет, който изглежда малко страничен – този за Калипсо и Одисей, за всички същества, които очакват Одисей, докато той върви по своя път. С екипа проследяваме какви са опустошенията от това очакване. И така двата сюжета се организират в два плана. Първият се занимава с проблема за вината.

При Мюлер това е болно, форсирано, агресивно чоплене, тъй като проблемът е философски. Участията на Хора са изцяло базирани на текстове на Г. Тенев. Всичко е навързано в един апокалиптичен съновен фарс, в който Одисей сънува собствено си пътуване. Сценографи са Даниела Ляхова и Никола Тороманов. Музикален съавтор е Асен Аврамов.

– Този спектакъл е обявен като част от цикъл „Пътят на кръвта“. Това пътят на отмъщението ли е?

– Не, имамхе предвид нещо по-малко сюжетно. По-скоро това е пътят на

гена, на човешката природата и някакъв опит да се върнем при нейния по-архетипен статус. При ситуацията, в която се формират културните модели, а не са вече утвърдени. Така че пътят на кръвта е за нас връщане назад, а не интерпретиране на отмъщението.

– Работите с педагозите си Маргарита Младенова и Иван Добчев. Какви са взаимоотношенията ви – като при ученик и учител или при професионализма това няма значение?

– Ние работим в един екип. Всеки прави своето представление и ако има някаква автентичност в театралния подход, тя би трябвало да излезе такава, каквато е, за всеки. „Сфумато“ се занимава с театралното търсене по същество. Поне засега това ми стига, за да не се занимавам със занаятчиство. То лесно се усвоява, но и бързо омръзва. Действително моите учители са Добчев и Младенова, в това лоно съм се образовал театрално. Оттук нататък обаче своята

учител може да стои зад гърба ти, когато правиш нещо, но не може да го направи вместо теб.

– Заминавате за шест месеца за Германия, какво ще правите там?

– Отивам в една академия, в Щутгарт (Akademie Schloss Solitude). Проектът ми още не е уточнен, но там не подлежиш на никакъв продуцентски контрол. Поставен си в ситуация на инкубатор, където можеш да се отпуснеш и да правиш каквото си искаш и с каквито средства искаш. Аз не гледам на заниманието си с театър като на професия, някак си не харесвам професионалните театрални взаимоотношения. Привлича ме „заинтересованият“ театър, чистата заинтересованост е нещо, което се простира отвъд професионализма. Трябва солидна емоционална заинтересованост, за да правиш нещото, което ти се иска. Да правиш нещо, което е събитие за тебе, за да стане евентуално събитие и за другите.

Разговора води
Елизира ПОПОВА